

SEMSKI OVES

zajamčeno kaljiv,
skrbno očiščen ku-
pite ugodno pri
tvrdki A. VOLK
v LJUBLJANI
Resljeva cesta 24.
Zahtevajte ponudbe

Velika izbira
v vseh barvah

Nogavice

dobre kakovosti, ugodne cene

R. Miklauc

pri »Škofu«

Ljubljana

Medena ulica - Pred Školijo 3

Za spomlad

najnovejše modno blago za plašče in obleke,
po zelo znižani ceni dobite samo pri tvrdki

I. N. Šoštarich, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Inserirajte v „Slovincu!“

ZAHVALA

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane
smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

IVANA ZAJCA

mesarja in posestnika

se tem potom vsem najpriskrbeje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. zdravniku dr. M. Rusu, čč. duhovščini, darovalcem
krasnega cvetja in vencev, Mesarski zadrugi, pevskemu društvu »Sava« za prelepe
žalostinke ter končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so draga nam pokoj-
nika spremili na njegovi poslednji poti.

Ljubljana, dne 2. aprila 1931.

Žalujoči ostali.

Severjeva otoman?

RUDOLF SEVER -- Ljubljana -- Mariju trg

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri d
zaporedoma jutraj in zvečer natrete z maib
količino **CLAVETYL CREME**.
Cena škatlice 8 Din Proizvaja in razpošilja star
1 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije
lekarnar Vlatko Bartulič. Zagreb. Jelatičev trg 20

Pustite nale
k meni piti...

Vsem sorodnikom, znancem in pri-
jateljem naznanjamo pretresljivo vest,
da je naš najmlajši, nepozabni sinček

Pepi Dermota

v soboto 28. marca nepričakovano nago
umrl.

Pogreb predragga otroka se je vrši
v Mariboru 31. marca popoldne.

Sv. Jurij ob Ščavnici, 28. marca 1931.

Žalujoči rodbini:

Dermota, usnjar v Biserjanah,
Žilavec, usnjar v Gornji Radgoni.

Hranilnica dravske banovine, Ljubljana
prej Kranjska hranilnica v Ljubljani
Hranilnica dravske banovine, Maribor
Hranilnica dravske banovine, podruž. Celje
prej Južnoštajerska hranilnica v Celju

Za vloge jamči dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

**Najugodnejši pogoji za nalažanje prihrankov
in za najemanje kreditov**

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša srčno ljubljen mama,
stara mama, teta in tašča, gospa

Ivana Wisiak roj. Polajnar

zasebnica

dne 31. t. m. po kratkem trpljenju, v 80. letu starosti, boguvdano umrla.

Pogreb bo v četrtek, dne 2. aprila t. l. ob pol 5 popoldne od hiše žalosti,
Ilirska ulica 29, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. marca 1931.

Karl, Aleksander, Mirko, Engelbert, sinovi. Albina, Ivana, Štefanija,
hčerke — in ostalo sorodstvo.

Člani
I. delavskega
konzumnega
društva
v Ljubljani

pri nakupu
mnogokrat
pozabijo

na naš manufaktorni in galanterijski oddelek na Kongresnem trgu
št. 2 v veži levo, železna vrata, kjer se dobi po nizkih cenah vsa-
kovrstno najsolidnejše oblačilno blago, tudi čevlji domačega izdelka
za otroke in odrasle, sandale, copate itd.

Na zalogi so tudi nogavice, srajce, spodnje in vrhne blae. V delu
so tudi (ker je dosedanja zaloga razprodana) izgotovljene otroške
obleke po Din 90— do Din 120— in moške obleke po Din 400—
do Din 450—. — Ceneje solidnega blaga ne dobite nikjer!

To velja tudi za člane
z dežele. Nadar pri-
dejo slučajno v ljub-
lano

Prinesite s seboj
člansko nakupno
knjižico ali pa
potrdilo poslovod-
stva Vase prodajalne

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

27

»Ni vam treba peš hoditi,« se je vmešal Madden.
»Ah Kim bo menda znal šofirati — saj je sposoben
in spreten. Danes popoldne že itak mora v mesto
nakupovat. Naše zaloge so že na malem. Domov grede
naj vas vzame s seboj.«

Kitajec je prišel pospravljat. »Ah Kim, drevi boš
pripeljal domov gospoda Edena.«

»Dobro! Plipeljem ga,« je malomarno zamomljaj
Ah Kim.

»Ob domeničenem času pridite pome pred hotel,«
je predložil Eden.

Ah Kim je čemerno mežiknil. »Morda ob petih?«
»Dobro, tedaj ob petih!«

»Če kesneje plidete, se ne boste peljali,« je po-
svaril Kitajec.

»Bom točen!«

Bob je stopil v svojo sobo po čepico. Zunaj ga je
čakal Madden. »Če bi vaš oče popoldne telefoniral,
mu povem, da vi želite, naj to zadevo čimprej uredi.«
Bob se je ustrašil. Na to ni bil pomislil! Ko bi se
oče nepričakovano vrnil v pisarno — toda ne, to ni
verjetno. Ne bilo bi pametno sedaj se vznemirjati ter
izpreminjati načrt. »Kajpak!« je hladno odvrnil. »Če
hoče vsekakor govoriti z menoj, ga prosite, naj me
zopet kliče ob šestih.«

Stopil je na dvorišče, kjer je dekle ravno obra-
čalo svoj avto. Odprl in zaprl ji je dveri ter po pe-
ščenem potu stopil za njo v voz. Avto je odpeljal in

Bob je mogel mirno opazovati ta čudni svet, ki ga je
Holley nazval »hudičev vrt«. »Mnogo milj neizmerne-
ga peska,« je dejal Charlie Chan in je prav povedal.
V širni dalji se je blesketal sij lepote: oblaki kobal-
tove barve nad zasneženimi gorami. Sicer pa povsod
okrog in okrog sama puščava, siva, brezmejna, po-
sejana s trnjem. Pošastne svetlobe in sence so se
podile nad brezmejno pustinjo — in z višine je ža-
relo solnce kakor živi plamen, jasno kakor bolečina
in neusmiljeno.

»No, kako vam ugaja?« je vprašala voznica.

Bob je skomizgnil. »Sežgan pekel, od katerega
je ostal le pepel.«

»Puščavo more človek le počasi razumovati in
ceniti: nikoli na prvi pogled. Spominjam se onega
večera pred davnim časom, ko sem s svojim očetom
v Eldoradu stopila iz vlaka. Bila sem majhna deklica
iz predmestja Philadelphije, mesta stare, zdrave ci-
vilizacije. Tedaj sem obstala sredi te divjine in pu-
stinje. Postal mi je tesno in žalostno pri sreč.«

»Ubogi otrok! Toda sedaj ljubite puščavo?«

»No, da — nad temle krajem, ki trepeče v solnč-
nih žarkih, visi skrivnostni čar. Polagoma prihaja
človeku spoznanje. Spomladi, ko mine deževje, bi vas
rada vzela s seboj k vrelecem pri palmah. Tamkaj
sedaj cveto vrbe kakor živorceča preproga in najgrše
drevje se košati v najnežnejšem cvetju. In za druge
letne čase nam ostajajo vedno še puščavske noči s
svojimi bledimi zvezdami in tajno tišino...«

»Da, za odpočitek bi bilo morda čudovito. Toda
za to jaz nisem še dovolj utrjen...«

»Kdo ve? Morebiti pa vas, preden se ločiva, še
pridobim za častitljiv »red prijateljev puščave«. Spre-

jemni pogoji so strogi: občutljiva duša, ostro oko za
naravna čudesa — o, to je izbrana družba, o tem bo-
dite prepričani! V svojih seznamih nimamo kogar
si bodi.«

Kričeč lepak ga je klical. »Stojte! Ste li že kupili
parcelo v Dattel City?« Na stopnicah majhne posre-
dovalnice se je nenadno razživel slabo oblečen mla-
denič. S povzdignjeno roko je planil na kraj ceste.
Pavla Wendell je ustavila.

»Kaj pa, ko bi le, gospoda moja?« je krakal mladi
človek. »Tukaj se vam ponuja veliko bodočnost! Ne
hodite mimo! Naj vam pokažem eno parcelo v Dattel
City, bodoči prestolnici puščave.«

Bobov pogled je krožil po žalostni pušči. »Me ne
zanima!« je mrmraje odklanjal.

»Ne? Pomislite vendar na tiste kratkovidneže,
ki so o Los Angelesu prav tako govorili. Nas ne za-
nima! Pa bi bili zemljišča lahko kupili za kos kruha
s sirovim maslom namazanega. Glejte v bodočnost,
cenjeni gospod! Si li morete misliti, kakšna bo ta
cesta čez deset let?«

»Najbrž ravno taka, kakršna je danes!«

»Kako graje vredna zaslepljenost!« je karal me-
šetar. »Tukaj ne bo vedno puščava!« Pokazal je na
tanko svinčeno cev, ki naj bi med skalami pomenila
nekak vodomet. Iz nje je žuborel majhen curek brez
moči. »Kaj je to? Voda, gospod moj! Voda, tisti fluid,
ki daje življenje, žubori iz peščenih tal. Kaj to po-
meni? Tu vidim vstajati mesto, vidim nebotičnike,
palače kinov, vidim zemljišča, ki se plačujejo po pet
tisoč dolarjev za kvadratni meter, zemljo, ki jo danes
in sedaj kupite lahko še za beraška dva dolarja!«

»Naj bo — riskiram en dolar.«

imate, ako perete Vaše
perilo po Schichtovi
metodi. Tu imate jedva
kaj opraviti: zvečer namo-
čiti perilo v raztopini Žen-
ske hvale, zjutraj ga iz-
kuhati s Schichtovim
terpentinovim milom.

TO JE CELO DELO PRI
SCHICHTOVI METODI

Za 5 dni ustavljeno vse delo

Upati sicer je, da bo to prisilno praznovanje trajalo *le pet dni* in da se dotlej razmere uredi in da bodo ljudje zopet šli na delo.

V soboto, dne 28. t. m. popoldne je zadela ugledno Dermotovo družino iz Biserjan strašna nesreča. Sinček Pepek, ki je hodil v prvi razred ljudske šole, se je za steno zunaj tovarne igral. Zagrabil ga je transmisija os ter mu zlomila roko; dobil je obšutne poškodbe na glavi, pretreslo mu je možgane in prizadejalo druge hude notranje poškodbe. Ravno, ko so ga napol mrtvega nalagali na avto, se je pripeljala njegova mamica iz mariborske bolnišnice, kjer je bila operirana — in to je bilo pretresljivo svidenje. Fantka so odpeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je drugi dan, na četrto nedeljo ob 9. dop. podlegel strašnim poškodbam. Tebi, dragi Jožek, naj sveti večna luč, hudo prizadeti družini pa naše iskreno sožalje!

Toda pet izgubljenih šhtov tisočem delavcem pomeni občutno gospodarsko nesrečo. Letošnja velika noč trboveljskih rudarjev bo žalostna, kakor malokdaj poprej. Zato želimo v interesu trboveljskih rudarjev in njihovih družin kakor tudi v interesu vsega našega gospodarstva, da bi to stanje kmalu prenehalo.

Ljubljanskim brezdomcem bodi povedano v čast, da med vsemi 200 brezdomci ni bilo niti enega zločinca. Policija je pač obdržala prav majhen del brezdomcev, približno okoli 15, zaradi manjših prestopkov, ostale pa je izpustila. Ljubljanski brezdomci pa so bili popisani!

Predsednik Masaryk na jugoslovanski razstavi v Pragi. — Sprejem in pozdrav predsednika Masaryka na razstavi.

Na povratku iz Trsta, kjer se je vršilo blagoslovljenje mestnih praporov, so se goriški oblastniki, prefekt, župan, fašistični tajnik, policijski ravnatelj in poslanec Caccese ustavili s svojim praporom v Vipavi. Mesto Palermo je darovalo Vipavi velikansko trobojnico, ki so jo v nedeljo posvetili in postavili na 20 metrov visok drog. Učitelji so pripeljali šolske otroke iz vseh bližnjih vasi in karabinerji so naglani na glavni trg vse vaščane, ki so jih našli na

Danes je bil zadnji dan učiteljskega tečaja o moderni šoli. Medtem, ko sta prejšnja predavatelja, gg. Hylla in Schmidt predavala predvsem o idejnih temeljih moderne šole, je današnji predavatelj, rektor delovnega šolskega seminarja v Essenu g. B. Bürger praktično demonstriral moderni pouk. Za to demonstracijo je uporabil dve skupini otrok iz manjšinske šole na Cojzovi cesti.

Tečaj je tudi danes vodil prosvetni šef dr. Lončar, prisostvovalo pa mu je poleg velikega števila učiteljstva tudi več naših odličnih pedagogov. S tremi poskusi je predavatelj pokazal razne metode sodobnega pouka, med katerimi je najbolj bala, pri kateri otroci sami mislijo in delajo samostojno. Kakor prva dva predavatelja, tako se je takoj po tem tečaju odpeljal danes tudi g. Büniger in sicer čez Rakek v Italijo, kjer bo priredil prav tako nekaj podobnih tečajev. Naše učiteljstvo je nemškimi strokovnjakom poklonilo v spomin album krasnih planinskih slik, delo naših fotoamaterjev. Gotovo je, da bo ta tridnevni tečaj mnogo koristil našemu učiteljstvu, šoli in vzgoji naše mladine.

1. Dr. Sušnik: Šolstvo v Švici.
2. K. Hafner: Katoliško učiteljstvo ob prelo
mu evropske kulture.
3. Prost razgovor: Kaj novega so nam prinesli
nemški pedagogi?
4. Popoldne ob pol 3 pa bo misijonsko pre-
davanje.

Danes popoldne je prispela s popoldanskim brzovlakom iz Maribora skupina tehnikov zagrebške fakultete, Ekskurzije, ki jo je priredil odsek strojnikov, elektrotehnikov in brodarjev združenje tehnične fakultete v Zagrebu, se je udeležilo okrog 30 tehnikov in par profesorjev tehnične fakultete. Namen njihove ekskurzije je, da si ogledajo važne industrijske naprave v Ljubljani, zlasti pa še papirnice v Vevčah in trbovelski rudnik.

**Pouršnike, obleke in vsa drugo
oblačila za gospode in deco nudi
v na večji izbiri tordka J. Maček,
Lubjana, Aleksandrova cesta 12**

Na okrajnem sodišču se vrši te dni pred sodnikom g. Bujasom v Sarajevu zanimiva in kuriozna razprava, ki je ne doživiš vsak dan. Razpravljali so namreč o telefonski »afairi«. O tem telefonskem sporu ložba govori zelo obsežno. Stvar je ta-le:

Dne 8. novembra 1930 je dežurna gospodična na telefonski centrali sarajevske pošte predložila predstojniku prijavo, kjer navaja, da so jo za časa iskanja telefonske zveze s telefon trvdke Altarac i Romano žalili z grdimi izrazi. Nekdo jo je s tega telefona, ki ima številko 179, zmerjal, da je govedo in žival.

Ravnateljstvo pošte in telegrafa je na podlagi te prijave izvedlo preiskavo in zaslalo dotične telefonske abonente. Abonenti so izjavili, da je v kritičnem času govoril telefonično neki njihov odjemalec iz Trstenika. V tem času ni bilo v pisarni nobenega solastnika kakor tudi ne nobenega suge. Ko je odhajal iz pisarne, je srečal enega družabnikov in mu rekel: »Klical sem telefonsko centrale in pošteno ozmerjal gospodino.«

Na podlagi telefonskega pravilnika je ravnanje kaznovano omenjeno trdko za žalite telefonistke s prekinitvijo in zaprtjem njenega telefona za mesec dni. Trdka se je proti tej odredbi pritožila in izdala ime gospoda, ki je v kritičnem času govoril na njihovem telefonu. Piše da se Milar Tomič iz Trstenika. Pritožba je imela toliko uspeha, da se je spremenila kazen telefonskega zaprta od mesec dni na 5 dni.

Tvrška Altarac i Romano se ni zadovoljila niti s to odlombo in po svojem pravnem zastopniku, odvetniku g. dr. Ozmu vložila na okrajnem sodišču pritožbo, ki pravi, da je bila tvrška s pošnim ravnateljstvom v privatno-pravnih odnošajih, da je plačala pristojbino in da ravnateljstvo zaradi tege nima pravice, zapreti telefona, posebno še, ker inkriminiranih žalitev ni izrekel nobeden od sodnikov tvrške, ki je abonent. Akti ravnateljstva kvalificira kot motenje posesti, tožbeni predmet pa cení na vsoto 6000 Din. Nadalje zahteva, da se telefon stavi v prejšnje stanje pod pretnjo globe v znesku 10.000 Din.

Sodba v tem interesantnem procesu še ni izrečena.

Izmed vseh prizorov pri raznih pasijonskih tgrah napravi na gledalca najgloblji vtis umivanje nog. Ob nobenem prizoru ni ljudstvo tako tiho kot ravno ob tem; vsak čuti v svojem srcu nekaj podobnega kot so nekoč občutili apostoli. Dasi so doživeli marsikaj nerazumljivega in nerazložljivega odkar so živeli z njim, se jim je za ta njegov korak zdel še bolj nerazumljiv. Po njihovem mnenju je njegovo obnašanje nasprotovalo njegovi osebi, ker je nasprotovalo vsem njihovim iz tradicije podedovanim predstavam božjega veličanstva in vse-mogočnosti. In, če se je kdaj izvršila na svetu revo-lucija, nri kateri njeni voditelji niso imeli same namena posekati glav trenutno vladajočim krogom zate, da bi oni sami stopili na njihovo mesto in delali prav tako, če ne morda še slabše — se je zgodila tu. Vlada — Bog sam — je zapustil svoj prestol, pustil ves sijaj, združen z njegovo častjo in privzel podobo hlapca. Ni se zmenil za razmere v katerih je vladalo geslo: »Če mi ne daš, ne služiš, če mi nič ne koristiš, se mi ne ukloniš, se ne zme-nim zate,« in je pod vplivom tega gesla ves pravi, od Boga zahtevani red bil v očeh ljudi — kot je to še dandanes — nered in neumnost in so se raz-me-re, v katerih je bila taka medsebojna pomoč in zavest neke skupnosti izključena, zdele svete in ne-dotakljive. Ta revolucija se je razlikovala od dru-gih. Nobena oblast ni bila uničena, nihče ni kršil pokorščine ali sejal sovraštva, zanikaval stanovske ločitve ali podrejenosti. Tiho se je zgodilo nekaj velikega: Bog je stopil pred nas v podobi sužnja, da bi nam pokazal pot, ki vodi do njega in katero je učil vse svoje življenje: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

vprašanja. Noben delavec ne bo trajno spoštoval svojega gospodarja in imel iste velike volje do dela, če mu gospodar ne bo pripravljen umivati nog – Jezus nam je dal vzgled – in kjer se to ne izvrši, tam se razburjajo duhovi s prevratnimi nauki in idejami, se krčijo pesti, leti kamenje in zadnjo besedo izpregovori giljotina.

V neki Tolstojevi povesti pravi komtesa: »Ali ni prav za prav čudno, da ta dekleta praznijo in čistijo naše nočne posode, zato da me lahko sedimo pri klavirju?« Ali ni veliko bolj čudno to, da je nekega dne prišel boljševizem, zaprl klavir, sežgal note, zaplenil graščine in pomedel z graščaki in komtesami! Ne zato, ker je bilo delo krivično razdeljeno, ampak zato, ker oni, ki so vladali in gosposodovali, niso več razumeli evangelija in niso vedeli zakaj se je Jezus ponižal in umival noge svojim apostolom.

Kako redke moderne dame se z materinsko skrbjo zavamejo za svoje služkinje, poskrbe za pravo, njim primerno razvedrilo, oddih in izobražbo in jih — kot bi bile njihove lastne hčere, res članice družine — varujejo pred velikimi nevarnostmi, ki jim v moralnem oziru groze v mestu! Kako malo je podjetnikov, ki se z očetovsko skrbjo zavamejo za svoje delavce in njihove družine! Že to, da bi vstopil v njihova stanovanja, se jim zdi ponižanje, kaj šele, da bi ga podpirali. Niti na misel jim ne pride, da je delal Jezus drugače in je ljudstvo prav s tem svojim korakom pridobil zase. V obnašanju z podložnimi in podrejenimi in v načinu, kako sodimo in delamo z onimi, ki se skušajo otresti pretežkega, zaničevanega, poniževalnega hlapčevstva stopi na dan vse barbarstvo moderne kulture.

Alsi ni čudno kako brezmiselno si pusti streči danes večina ljudi in sprejema brez vsakega odziva usluge bližnjega in podrejenega. O kaki zavesti.

da osebnih uslug ni mogoče preplačati z nobenim denarjem, ampak, da je edini ekvivalent človeško — etična protiusluga, sploh ni mogoče govoriti. Premnogi so pozabili, da se socialno vprašanje ne rešuje samo takrat, ko se dvigne proti svojim delodajalcem velikanska množica industrijskih delavcev in zahteva svoje pravice, ampak tudi s človeku primernim občevarjem z nosači, natakarji, uslužbenci, šiviljami, postrežnicami, uslužbenkami v trgovini, vratarji, postrežki in vsemi, ki jim store kako uslugo. Kdor nima za to nobenega čuta in sta mu hvaležnost in spoštovanje do bližnjega le dva neznana abstraktna pojma, ta je pozabil in izrablja dobrote drugih, katerih ne bo sam nikdar povrnil. Pozabil je Kristusov nauk: Če se ne morem darovati in žrtvovati zate, ni prostora zate v mojem srcu. Pozabil je na zakon, katerega je dal Jezus pri zadnji večerji — zakon božje ljubezni, poživalnosti in uslužnosti. Zgled sem vam dal, da bi tudi vi delali kakor sem jaz vam storil. Pozabili so na pooblastilo oziroma obljubo, katero nam je dal Kristus: Kadar boste polni mojega duha, boste tudi vi drugim umivali noge, boste tudi vi služili ljubezni in z veseljem pomagali drugim prenašati težka bremena. Ko bo v vaših srcih zavladalo moje kraljestvo in vas bo presunila moja ljubezen, takrat boste tudi vi hoteli postati zadnji in streči drugim kakor sem storil jaz.

se mislimo in se globoko živimo v ta lepi prizor, bomo razumeli njegove besede: Kdor je največji med vami naj bo kakor najmanjši in predstojnik kakor strežnik! (Lk. 22, 26). Navzeli se bomo njegovega duha in ljubezni do bližnjega. Čeprav nam je morda podrejeni bomo gledali v njem brata, se bomo zavzeli zanj v stiski in mu pomagali, pokoravajoč se Jezusovi zapovedi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!«

Fašisti iščejo zaveznikov

Neki Anglež proti našim škofom

Rim, 1. apr. Ves fašistični tisk je objavil pismo, ki ga je poslal Anglež J. D. A. Barnicot, član Queen's College v Oxfordu, izdajatelju »Timesa«. Anglež oporeka okrožnici jugoslovanskih škofov proti omejevanju verske svobode Slovanov v Italiji utemeljenost. Pisce obžaluje, da je zagrebeli nadškof odredil molitve za svobodo naših krvnih bratov v Italiji (odlični Anglež torej polvarja okrožnico, ki govori o molitvah za versko svobodo) baš v trenutku, ko bi zboljšanje francosko-italijanskih odnosov lahko pripomoglo k zboljšanju odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Nadškofovo pismo ne navaja konkretnih dejanj, ki so jih fašisti in fašistična oblastva zagrebeli proti slovanom vernikom. Jugoslovanski tisk je pisal o fašističnih tolpah, ki so vdrale v slovenske cerkve in zbrisale slovenske napise z nagrobnih kamnov. Pisce si je šest tednov ogledoval v slovenske cerkve in grobove, a nikjer ni tega videl. Kako pa naj bi bilo drugače, ko je fašistična vlada venčar toliko denarja potrošila za obnovo sedmih (?) slovenskih cerkva in dovoljuje slovenske napise na vratih (21). Nadškof Baer trdi, da so Italijani skoraj vse slovenske učitelje in duhovnike izgnali. To je res le glede učiteljev. Samo en (1) slovenski učitelj se še nahaja na Primorskem. Toda v zadnjem času so bili ti premaknjeni v notranjost Italije v odgovor na teroristično akcijo, ki so jo slovenski dijaki v jesni obnovili. Vendar izmed slovenskih duhovnikov ni bil skoraj nobeden izgnan. Pridiguje se skoraj za vseh cerkvah Julijske Krajine slovenski oziroma hrvaški, med tem ko se skoraj vsi slovenski duhovniki branijo maševati v latinskem jeziku (1) pod prevezo, da bi dvojezični obred lahko povzročil razkol. Trditelj, da Slovincem in Hrvatim branijo moliti v materinščini, je gola izmišljotina. Kajti cerkve so po vsem Primorskem vselej polne. Mnogi slovenski duhovniki so politični. Medulin pri Pulju je bil nekoč politično in narodnostno italijanski (?). S škofom privoljenjem pa ga je Luka Kirac izpremenil v postojanko jugoslovanskega nacionalizma. Kirac so zagrebške »Novosti« oblikli njegove smrti imenovali narodnega borca, ki

je igral vedno vlogo v politični propagandi. Ta list je še dodal: Luka Kirac je spisal zgodovino Istre. To knjigo so nedavno prinesli v Zagreb, kjer jo bodo objavili, in to bo imelo za posledico poostreitev mednarodnih odnosov. (2)

Ker je to prvi inozemski glas, s katerim hoče fašistični tisk podpreti svojo gonjo proti jugoslov. škofom, ga ne smemo prezreti. Predvsem ugotovljamo, da gre le za pismo, ki ga nekdo piše uredništvu uglednega lista, torej ne za izjavljeno »Timesa« samega. List je pač predobro informiran in pristran, da bi tako naivno nasledel fašistom. Izvirnega ni Anglež povedal nikdar. Pobrjal je vse pušice, ki jih je fašistični tisk že davno izstrelil proti našim škofom, pričeniš za ono o molitvah za svobodo (misto v rko svobodo) Slovanov v Italiji, ki jo je izgubil »Giornale d'Italia«. Po vsem tem pač ne more biti dvoma, odkod izvirajo informacije našega Angleža. Okrožnica jugoslovanskih škofov ne našteva fašističnih nasilij proti cerkvi in njeni duhovščini ter vernikom? Ako bi bil g. Barnicot res temeljito proučil zgodovino slovenskega in hrvaškega ljudstva, od česar je pod Italijo, bi nam dal prav, ako trdimo, da bi iz okrožnice nastala veličanska knjiga, ako bi hoteli naši škofje v njej omeniti vsaj glavna nasilstva, ki so se nekoničila na upogojni in rti našega živla v Italiji v času dvajsetih let. Kako naj opazi vsa

ta neslišna potnik, ki gre morda kar v avtomobilu skozi deželo, ki ne puzna niti jezi domačega ljudstva? Kje naj izve za onih 45 duhovnikov (lahko postrežemo z imeni), ki so jih ital. okupacijska oblastva internirala ali zaprta? Kje naj sreča drugih 80 duhovnikov, ki so bili pregnani s svojih službenih mest ali izgnani iz Italije, in tiste, ki so med polkanjem fašističnih r volv riev bežali iz Istre? G. Barnicot naj prečita pismi Benedikta XV. in tržaškega škofa Bartolomajja O. konfiriranih in politično posvečenih duhovnikov n' ne ve? O on obsevanju vevke sv. Ignacija v Gerici, cerkvenem interdictu v Krkoveh, o 80.000 istrskih Hrvatov, ki so brez lastnega duhovnika, o zatrtju vsega slovenskega (tudi katoliškega) tiska in vseh presvetnih in gospodarskih organizacij, o zaplenbi katoliškega kolektarja in celo slovenskih pridig (V. rhum Dei), tudi ne? Na svojem potovanju pa je zvedel za uboga Kirca, ki že davno leži pod zemljo: pozabil pa je omeniti, da poltija še danes preganjajo ljudi, ki so se udeležili njegovega pogrba! Malo boljšega zagovarja ni si fašisti že morali poiskati! S takimi pismi ne bo nič izboljšalo okrožnice naših škofov. Škoda za liste, v katerih se obnavlja. Obžalovati nam r' ne moramo, da je takšno omeno, ki zagovarja eno izmed najbolj nasilnih politik napram šibkim ki jih zgodovina pozna našlo prestora v najbolj reprezentativnem listu list ga n' r'oda, ki je danes v svetu znano po svoji širokogrudnosti napram podrejenim narodom.

„La Croix“ odgovarja

Pariz, 1. aprila. Pod naslovom »Slovenski katoličani v Italiji je pričel »La Croix« nov članek o priganjanju slovenskih in hrvaških katoličanov v Primorju. List zavrača trditve italijanskih časnikov »Giornale d'Italia«, »Piccolo« in »Popolo di Trieste«, da se danes cerkvi ne dela s'la v Primorju in da se obtebe per škofa katoliškega glasila na nanašajo le na n'stavo, ki so jih »kventirali« zagrešili nad istrsko do ovsčino že leta 1921. »La Croix« objavlja nato pismo sv. očeta Benedikta XV. tržaškemu škofu, v katerem je narež obredil na nasilja in pismo tržaškega škofa Bartolomajja. Res je, da se v teh pismih oboja počelje fašistov do leta 1921, toda r'orneje s' počel slovenskih katoličanov prav nič ni zboljšal in to niti po sklenitvi

konkordate. Pones ima »političko svarilo« d'st slovnih duhovnikov in nečavno je bil konfiriran župnik R. jee, ki je Francozem znan po prevodu romana L. Bertranda »Sanguis martyrum« na tri leta in v r'it tno je, da bo v priganstvu podlegel svoje težki boleti. List omenja n'ar priganje katoliške bratovščine »Gerike« Mohorjeve družbe in obsodo župnika S. Fruliča iz Grdga sela, ker je kot povrjenik ljudstva sv. Mohora za l'iru delil med ljudstvo Mohorjeve knjige. Isti fašistični tisk, ki je še nedavno obžaloval, da niso Italijani po okupaciji izgnali vse slovenske duhovščino in škofo, se upa po vsem še trditi, da uživa cerkev na Primorskem popolno svobodo.

Razglaš banste uprave

Ljubljana, 1. aprila. AA. Krajevski b? uprava razglaš, da raj se po odloku ministra svete O. n. br. 26.245 z dne 31. marca t. l. p. glavni upravitelji, učitelji in učenci osnovnih in školskih šol udeležijo pravoslavne procesije i šenja vibice dne 4. aprila.

Os bne vesti

Ljubljana, 1. aprila. AA. Gospod ban d? Dra go Marušić v petek 3. aprila ne bo sprejema. ank, ker bo odsoten.
B? g ad. 1. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za pomočnika ministra zunanjih zadev v 2. al dr. lu o Bekotić, izredni poranik in pooblašeni minister na razpoloženju v 2. l.

Avstrija-Nemčija

Pa iz. 1. aprila. kk. Lisb priznavajo rezerviravnost dr. Curtiusovega govora s posebnim zadovoljstvom »Petit Paris« ena seveda iz toga, da je dr. Curtius s tem napravil prvi korak za strateški umik. Tudi »Journal« vidi v nastopu dr. Curtiusa spremembo n'eovega stališča. — »L'Ouven« imenitje to pogo bo vespametno, ker g ozi, novzročiti ca i sko voi o ne! Nemčija in Avstrija r' e i strani ter Fracij in M'lo antento r' a d uci strani, česar bi se veselili s mo tel'it i kralji, s'ed' orri ba'oni i te'ka iedu s'rija. »Echo de Paris« pravi, da bo nemško-avrijska carinska pogodba že davno prejavljavla, preden bo moglo Društvo narovov pa mesece in mesece tra'ajoti razpravi priti do soglasnega »poročila«. V najboljšem primeru bo Društvo narodov z nekaterimi formalnimi rečami m'vilo sprviti s svea nekatera predčtra nasprotstva z obstečimi pogodbi. V sp'otem pa bo Nemčija in Avstrija verda le doregli svoje zahteve in uresnili svoj načrt s pristankom vsega sveta.

H'lerianci so se shgali

Be'lin, 1. aprila. AA. V narodnosocialistični stranki je izbruhnil orter spor. Hitler je odstavil poveljnika narodnosocialističnih organizacij v v'vni Nemčiji kat'epana Stinessa. Imenovanje se ne če pokoriti in grozi, da bo nastopil proti izv' nemu odboru narodnosocialistične stranke v o rakovem. Politični krogi menijo, da je ta spor resen in da bo imel za posledico razpad na o' socialističnega gibanja.

Graditev Indije

London, 1. aprila. AA. Indijski kongres je sprejel resolucijo, kjer zahteva popo'no neodvisn st Indije v armadni, finančnih in zunanjepolitčnih zadevah. Dalje zahteva, naj Anglija zniža vojaške izdatke za Indijo za 50% dovo i Indijcem nosnje orožja in jim prizna popolno socialno in trgovsko enakopravnost z indijskimi Angleži.

Karai, 1. aprila. AA. Gandhi je izjavil poročevalu Reuters, da perčilo o tem, da odide mesec enika kot vodja indske delegacije v London, ni točno. Kongres vrnanja o njemovem odbodu v London in o udi l'bi na novi indski konferenci se ni končno rešil.

Dr. Man u se vrne ra hrnilo

Bukarešta, 1. apr. Z. Nekateri listi poročajo, da se bo dr. Manu te dni vrnil v Bukarešto. Pričakovati je, da ga bo kralj designiral za predsednika vlade. Novo vlado bi imel sestaviti v m'ecnu maju.

Drobne vesti

Be'g ad, 1. aprila. AA. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično vojniško obsevalcem mednarodne razstave »Dete«, ki bo od 1. do 31. maja v Budimpešti. Popust velja za vse razrede in vlake razen ekspresa.

London, 1. aprila. AA. Londonski le'alec Charles Anderson Scott je davi startal z letališča Lymp'e za solo-polet v Port Darwin v Avstrali.

Lo don, 1. aprila. AA. Državni proračun za finančno leto ki je po'e'lo sroči, izkazuje 23. 75.971 primank'la. Dohodki znašajo 42.543.362 funtov sterlingov.

München, 1. aprila. Z. Danes zjutraj je bil izmed Münchena in Rima o'ort »vijonski promet in sicer istočasno na obeh straneh.

lih, iz l'nih preko zadrug, pa morajo biti ločene.

§ 3. Za členom 73 pride nov člen, ki se glasi: 73a. Zadrugne obveznice (zadrugno-blazajniški zapisi ali boni), ki jih izdaja banka, se lahko glase ali na ime ali na naredbi ali na donosica in so lahko obrestljivi ali na ne. Če se glase na ime ali na naredbi, veljajo zanje odločbe meničnega zakona o indosamentu, regresu zaradi neplačila, protesta zaradi zastaranja ali neovračenega bogatjenja, in zakonske odredbe o rotnem postopku v meničnih stvarih. Zadrugne obveznice banke (zadrugno-blazajniški zvoist ali boni) imajo pravico prevensva pokriva p'ol terjavitami po kratkoročnih posojilih teh zadrugnih organizacij, preko njih pa zadrugniški pred vsemi drugimi uzniki, ter uživajo tudi prevensvo zakoniti zastavno pravico z vsemi jamsivi, ki jih ima banka za varstvo teh posojil.

Don Sturzova senca

Fašistični tisk obtožuje katoliško akcijo, da hoče obnoviti popolar

Rim, 1. aprila. fr. Danes pričelje »Lavoro Fascista« na u'odnem mestu razmišljanja glavnega urednika o »Tajinstvenem delovanu razpuščene ljudske stranke (partito popolare), ter o cilju, ki si ga je postavila italijanska katoliška akcija. »Popolnoma jasno je,« tako se izraža list, »da namera vajo v vrstah r'ajne ljudske stranke organizirati posebne celice, katere bi naj prevzele zapuščeno fašizma, kadar bo slednji opščale.

K temu pristavlja rimski dopisnik Berliner Tageblatta, da so popolari pred zmago fašizma poleg socialdemokratov predstavljali najmočnejšo demokratsko stranko v Italiji. Prvi fašistični kabinet, kateremu se popolari niso pravčasno uprli, jih je ravno tako onemogel, kakor vse ostale stranke. Kljub temu, da se je o'ficielna fašistična vlada z Vatikanom spoprijaznila, so do sedaj popolari ostali brez vsake moči napram stranki, ki predstavlja politično moč v Italiji. Če »Lavoro Fascista« trdi, da fašistična stranka na noben način ne bo trpeila povratek ljudske stranke ali njeno zvitno manevriranje v delavskih krogih, ki ima namen razkrhati fašistične strokovne organizacije, to ne znači nič drugega, kakor prvo o'ficielno priznanje fašistov, da se izza idejnega groblja dviga polagoma solidna struktura krščanske demokracije. Ker samo ta bo fašizem razorožila brez krvoprelitja.

»Lavoro Fascista« trdi odkrito, da je katoliška akcija, katero sv. Stolica tako priporča, povzročila zelo živahno strokovno gibanje med delavstvom. Opaža se baje že, kako o'ficielna strokovna zveza fašistične stranke vsled tega novega po'java trpi. Ze popolari so se v glavnem naslan ali na strokovne organizacije, zato je strah, da katoliška akcija zasleduje iste namene, povsem upravljena.

Rim, 1. aprila. fr. Nedavno se je vrnil v Rimu kongres vseh voditeljev katoliške akcije v Italiji. Na tem zborovanju so prisostvovali po večini isti možje, ki so svoje dni stali na čelu italijanske ljudske stranke pod vodstvom sedaj v Londonu živečega don Sturza. Najbolj značilno za ta sestanek je dejstvo, da se je posvetovanj udeleževal tudi sedanj državni podtajnik v Vatikanu Mgr. Pizzardo. Po pičnih poročilih, ki so prišla v javnost, se da sklepati, da je kongres katoliške akcije pred vsem sprejel važen predlog glede na vzgojo bodočih laičnih voditeljev v vrstah izobražencev. Pred tem kongresom že so se pod vplivom katoliške akcije ustanovila društva izobražene mladine v večjih krajih, kakor Rim, Milan, Bologna, Turino, Geneva. Tudi bivši minister Meda, kateremu je še nedavno Mussolini sam ponudil finančno ministrstvo, sodeluje z veliko vmeno pri tem novem pokretu. Fašistični listi bi iz tega radi skonstruirali neko podzemeljsko gibanje naperjeno proti njihovi organizaciji, in ki samo pripravlja teren za povratek don Sturza v politiko.

Fašistična stranka, ki trenutno ni prav dobro razpoložena napram Vatikanu radi dobrohotnega stališča, ki ga je zavzel glede molitev za preganjanje rojake, katere je naročil jugoslovanski episkopat, bi rada na vsak način našla povoda, da izkove konflikt med vlado in med Vatikanom, ki se baje ne drži lateranske pogodbe. Vaš dopisnik se je na pristojnem mestu informiral glede očitkov fašističnega tiska proti katoliški akciji ter je v stanju poročati, da se katoliška akcija razvija strogo po načelih, izraženih v raznih pisnih vladajočega papeža, da pa mora pri svojem delovanju se

veda tudi apelirati na pomoč mež. katoličanov, ki so svoje dni iz prepričanja sodelovali pri v'auki, ki je bila strgo krščanska v svoji osnovi in v svojih ciljih. Katoliška akcija ne sme in ne more sprejeti sodelovanja ljudi, ki krš'at naše v javnem življenju ne priznavajo. Zato pa se n' politična in si ta o'čel, ki je dob'ekup od strani vladajoče stranke, tudi prepoveduje.

Razširjenje delokroga PAB

Kreditni izvozni družbi — Meliorac s'ae obretnice

Belgrad, 1. aprila. AA. Nj. Vel. kralj je predlozil in proglasil zakon s katerim se izpopolni zakon o Privilegirani agrarni banki.

§ 1. V čl. II zakona o PAB se dodata za točko XI. novi točki XII. in XIII. ki se gladata: XII. Privilegirani družbi za izvoz proizvedov bo dajala kredite in bo zanje prevzela odgovornost, če družba prevzame garancije za obveze družbe do banke ali ako družba da drugi zadrugno garancijo po tem zakonu ali po pravilnikih. Garancije bo dajal banki finančni minister po odobritvi ministrskega sveta. Ta kredit PAB more dati izjemno samo tedaj, če se nekeje solobna potreba, da na kratke rok o'vira o'vni del razpoložljivega denarja, ki bi ga v tem času ne mogli ob'sirati v svojem rednem kreditnem poslovanju s poslejevanjem posojil poljedelcem in kmetijskim organizacijam.

XIII. Bo izdajala melioracijske obveznice na polletni do'zoročnih melioracijskih posojil, dovoljenih vodnim zadrugam, ali z'zru'ne obveznice (zadrugno-blazajniški zvoist ali boni) na polletni kratkoročnih posojil, dovoljenih zadrugam ali zadrugnom preko teh organizacij.

§ 2. Za členom 56 se dodajo novi členi, ki se glase:

Naprej proti vzhodu

Nemčija namerava zahtevati revizijo vzhodne meje — Za protiuslugo bi zanelila ustajo v Litvi, katero bi ponudili Poljski

Pariz, 1. aprila. fr. »Paris Midie« ki je navadno zelo dobro informiran o nemški zunanjih politiki, ker jo predvsem zasleduje iz gospodarskega stališča, priobčuje, kakor pravi iz verodostojnega vira vest, da carinska unija med Avstrijo in Nemčijo se ni začela bomba, katero je nemška diplomacija pripravila za senzacijo željno evropsko javno mnenje, ampak da ji bo sledila še druga. Stresemann je svoje dni postavil izproznilev Porenja za poglavitni cilj zunanje politike. Njegov naslednik, ki je našel Porenje že osvobojeno, nadaljuje ofenzivo proti versnjskemu miru na drugih frontah. Prvi njegov velikanski uspeh je carinska zveza z Avstrijo, ki je potisnila meje nemške države daleč proti jugovzhodu naravnost v osrčje srednje Evrope. Za tem pride in mora priti na vrsto reševanje nemško-poljske meje, katere Nemčija tudi v lokarnskem paktu ni hotela pripoznati. »Paris Midie« poroča, da bo nemška vlada še pred sklicanjem razorožitvene konference zahtevala revizijo svoje vzhodne meje. Po informacijah tega lista bi Poljska morala vrniti Nemcem tako imenovani koridor, ki veže Poljsko z morjem. Poljska država bi ohranila prost dostop do mesta in pristanišča Danzig. Koridorsko ozemlje bi se demilitariziralo (razorožilo)

in vsi stroki, katere je Poljska imela z zgradbo novega pristanišča v Gdiniu, kakor tudi vse stroške francoske družbe Schneider pri gradnji železnice Katowice—Gdinja, bi prevzela Nemčija. Nadalje bi se Nemčija potrdila doseči sporazum med Litvo in med Pojsko ter naoraviti iz Memelja veliko poljsko-litavsko pristanišče.

Berlin, 1. aprila. d. »Berliner Tageblatt« se bavi z odkritje nekega pariškega časopisa o nemških namenih na vzhodu. Diplomatičen dopisnik tega lista dostavlja, da so vse trditve o nemških namerah osvojiti si poljski koridor s koncesijami v Litvi in v Memelju, gola izmišljotina. V inozemskih krogih, ki sedaj bolj kot preje zasledujejo nemško politiko, se izjava »Berliner Tageblatt« smatra za nezadostno, če se pomisli, da sta avstrijski in nemški zunanji minister še na predvečer objave zloglasne pogodbe o carinski zvezi nedolžno zatirjala poslanikom, da so te vesti do cela izmišljene. Takšna izkustva zelo oslabijo zaupanje in vero v kakršne koli izjave nemških politikov. Če so informacije pariškega lista morebiti nekoliko okinate, resnica je, tako trdijo informirani berlinski diplomatje, da bo Nemčija poizkusila razkrhati vzhodno mejo, če bo Evropa brez pro-

testa popustila v vprašanju avstro-nemške carinske zveze.

Varšava, 1. aprila. AA. »Kurier Czerwoni« prinaša v zvezi z odkritjem lista »Paris Midie« še naslednje informacije: Lani sta bivali v Varšavi neki nemški general in nemški podpolkovnik, ki sta dopotovala iz Moskve. Ta dva »spotniki« sta skušala priti do zvez z nekaterimi glavnimi poljskimi politikmi. Senzacija njihovih bivanja v Varšavi je bil predlog, ki se do neke mere strinja z odkritji lista »Paris Midie« v nekaterih delih pa se zopet razlikuje, da sta zahtevala Gdiniu in Pomoranje, nista pa predlagala onega mističnega kondominija nad Memelom, temveč sta Poljski ponujala okupacijo cele Litve. Pobrigala bi se tudi za to, da v Litvi zancitita vstajo, vstaji pa bi poklicali Poljake na pomoč. Razen tega bi se Nemci zavzeli za nevtralnost Rusije. Toda če bi tega ne mogla udeležiti radi »perfidne neodgovornosti ruske diplomacije«, sta pa ponujala trajno vojaško zvezo med Nemčijo in Poljsko. Ta predlog bi povzročil popolno ukinitve rapalskega sporazuma. »Kurier Czerwoni« na koncu naglašja, da je Poljska takoj o tem obvestila vse zainteresirane faktore.

Dunajska vremenska napoved. Pričakovati je toplejšega vremena.